

Strasbourg, den 11.2.2025
COM(2025) 46 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, DET
EUROPÆISKE RÅD, RÅDET, DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE
UDVALG OG REGIONSUDVALGET**

Vejen til den næste flerårige finansielle ramme

DA

DA

1. INDLEDNING: EU-BUDGETTET I CENTRUM FOR EU'S PRIORITETER

EU-budgettet udgør kernen i Unionens politiske indsats. I årtier har det bidraget til at forbedre livskvaliteten og eksistensgrundlaget for borgere, landbrugere, forskere, virksomheder og regioner i og uden for Europa. Det har vist sin sande værdi ved at bidrage til at overvinde en pandemi og en energikrise, redde millioner af arbejdspladser under nedlukningerne og har muliggjort investeringer i en ren og digital fremtid. Når vi ser tilbage, reagerede EU på en af de største kriser i de seneste år, covid-19-pandemien og dens konsekvenser, med NextGenerationEU og den flerårige finansielle ramme for 2021-27. Dette banede vejen for en hurtig økonomisk genopretning, samtidig med at Europa blev grønnere, mere digitalt og fremtidssikret. Da Ruslands angrebskrig ved de europæiske grænser skabte behov for en hurtig indsats for at støtte Ukraine og tackle de stigende energiomkostninger, viste EU-budgettet sig igen at være et effektivt redskab.

Omfanget af de udfordringer, som EU har stået over for i de seneste år, har krævet en passende og fælles reaktion fra EU's side. Nye politiske prioriteter blev understøttet af betydelige udgifter, hvor udgifterne til forskning, migration, forsvar og foranstaltninger udadtil nåede de højeste niveauer sammenholdt med tidligere flerårige budgetter. For første gang blev der på samme tid ydet finansiering i stor skala til reformer og investeringer, hvilket yderligere øgede effekten af NextGenerationEU. På samme måde blev retsstatsprincippet sat i første række gennem den generelle ordning vedrørende konditionalitet, der beskytter EU-midler mod tilsidesættelser af retsstatsprincippet i medlemsstaterne.

Fremkomsten af nye behov og nødsituationer og de øgede opfordringer til handling på EU-plan pressede imidlertid EU-budgettet til dets yderste og krævede en midtvejsrevision i 2024. Stor og forudsigelig støtte til Ukraine, styrkelse af migrations- og grænseforvaltningsprogrammer og støtte til EU's nabopartnere og udvidelseslande var geopolitiske nødvendigheder; kritiske teknologier krævede øget støtte. Ustabile rentesatser og stigende finansieringsomkostninger krævede ad hoc-løsninger og øget fleksibilitet. Den første revision nogensinde af udgiftslofterne i den flerårige finansielle ramme medførte betydelige omfordelinger og oprettelse af nye særlige instrumenter.

De stadig større forventninger til EU's indsats afspejler behovet for at genoverveje EU-budgettet. Målet om et frit, demokratisk, stærkt, sikkert, velstående og konkurrencedygtigt Europa som skitseret i den nye Kommissions politiske retningslinjer og i Det Europæiske Råds strategiske dagsorden for 2024-2029, skal nås på baggrund af en meget udfordrende geopolitisk kontekst. Dette vil kræve et reformeret og styrket EU-budget. Desuden vil tilbagebetalingen af de lån, der blev optaget i forbindelse med NextGenerationEU, som spillede en afgørende rolle for den fælles finanspolitiske reaktion på krisen, begynde i 2028. Denne tilbagebetaling vil øge de finansielle behov i den næste finansielle ramme.

Europa er nødt til at løse cirkelns kvadratur: det er ikke muligt at opstille et EU-budget, der passer til vores ambitioner og navnlig sikrer tilbagebetaling af de lån, der blev optaget i forbindelse med NextGenerationEU, og samtidig fastholde de nationale finansielle bidrag på det hidtidige niveau uden at indføre nye egne indtægter. Der skal træffes nogle valg.

I denne meddelelse skitseres nogle af de vigtigste politiske og budgetmæssige udfordringer i forbindelse med den næste finansielle ramme med det formål at indlede en **bred dialog, som skal bidrage til udarbejdelsen af forslaget til den næste flerårige finansielle ramme.**

2. POLITISKE UDFORDRINGER I FORBINDELSE MED DEN NÆSTE FLERÅRIGE FINANSIELLE RAMME

Det fremtidige EU-budget bør fokusere på fælles udfordringer, hvor udgifter på europæisk plan giver den største merværdi. En bred aftale om, "hvad" der skal finansieres — dvs. om investeringsbehovene i de kommende år — er en grundlæggende forudsætning for at nå til enighed om, "hvordan" det skal finansieres — ved at mobilisere private investeringer, gennem nationale budgetter eller gennem vores fælles EU-budget, og hvilke værktøjer der skal anvendes i forbindelse med sidstnævnte.

Den europæiske konkurrenceevne hæmmes af de resterende hindringer på det indre marked, unfair international konkurrence, høje energipriser, mangel på færdigheder og arbejdskraft og vanskeligheder for virksomhederne med at få adgang til den kapital, de har brug for. Den europæiske økonomi har vigtige styrker — en åben økonomi, høj konkurrence på markedet, en stærk velfærdsmodel med lave niveauer af ulighed og høje standarder for regeringsførelse, sundhed, uddannelse og miljøbeskyttelse samt en enestående kulturel rigdom. Nogle svagheder er imidlertid ved at blive synlige. De offentlige udgifter til forskning og innovation i Europa er for lave, da kun en tiendedel heraf gennemføres på europæisk plan, og de er spredt ud over mange områder og er ikke tilstrækkeligt fokuseret på banebrydende innovation¹. I 2023 beløb udgifterne til forskning og udvikling i EU sig til 381 mia. EUR eller 2,22 % af EU's BNP, hvilket er under målet på 3 %². Tilsvarende brugte EU-virksomheder ca. 270 mia. EUR mindre på forskning og udvikling end deres amerikanske modparter i 2021³. Den industrielle struktur er statisk: der er ikke blevet grundlagt nogen EU-virksomheder med en markeds kapitalisering på over 100 mia. EUR i de seneste halvtreds år, hvorimod alle seks amerikanske virksomheder med en værdiansættelse på over 1 billion EUR er blevet grundlagt i denne periode. Den vedvarende kløft med hensyn til privat finansiering til investeringer i vækst på et sent stadie⁴ hæmmer EU-virksomhedernes evne til at opskalere. Europa lider også under kvalifikationskløfter i hele økonomien, hvilket forstærkes af en faldende arbejdsstyrke⁵. Samlet set vil Europas fremtidige konkurrenceevne afhænge af vores evne til at indlede en ny tidsalder med opfindelser og opfindsomhed og sætte forskning og innovation, videnskab og teknologi i centrum for vores økonomi.

EU står over for stadig større sikkerhedstrusler som følge af voksende geopolitiske spændinger. Den europæiske forsvarsteknologiske og -industrielle base lider under konsekvenserne af årtiers underinvestering: mellem 1999 og 2021 er EU's samlede forsvarsudgifter steget med 22 % mod 66 % i USA, 289 % i Rusland og 579 % i Kina⁶. De medlemsstater, der er NATO-medlemmer, har forpligtet sig til at bruge mindst 2 % af deres BNP på forsvar, men ikke alle har nået dette mål, samtidig med at der er overvejelser om at hæve målet. Omfanget af samarbejde er også begrænset: Medlemsstaterne er stadig langt fra at nå det benchmark, de selv fastsatte for over 15 år siden, nemlig i fællesskab at investere 35 % i europæiske samarbejdsprojekter⁷. Fragmentering langs de nationale grænser samt begrænset samarbejde og de dermed forbundne overlapninger skader konkurrencedygtige europæiske forsvarsvirksomheder og skaber strategisk afhængighed. Der er behov for et stærkere

¹ Draghi, M. (2024), The future of European competitiveness. Part A – A competitiveness strategy for Europe.

² Kilde: Eurostat. Til sammenligning udgør de henholdsvis 3,4 % og 4,8 % af BNP i Japan og Sydkorea.

³ Draghi, M. (2024), *ibid.*

⁴ Den Europæiske Investeringsbank, 2024. The scale-up gap: Financial market constraints holding back innovative firms in the European Union.

⁵ Letta, E. (2023), Much more than a market – Speed, security, solidarity. Empowering the Single Market to deliver a sustainable future and prosperity for all EU Citizens.

⁶ Samlede militærudgifter, faste priser. Kilde: SIPRI's database over militære udgifter.

⁷ Niinistö, S. (2024) Safer Together: Strengthening Europe's Civilian and Military Preparedness and Readiness.

forsvarsberedskab, herunder gennem rumaktiver og militær mobilitet, både som afskrækkelse mod fremtidig aggression og med henblik på at støtte Ukraine i bestræbelserne for fred. Alt dette kræver øget og optimeret finansiering til forsvarsområdet på tværs af EU. Som led i en ægte europæisk forsvarsunion vil Europa være nødt til at bruge flere penge, bruge dem bedre og bruge dem sammen. Kommissionen vil fremlægge en hvidbog om fremtiden for det europæiske forsvar i marts.

Krig, usikkerhed, fattigdom og manglende muligheder bidrager til fordrivelse inden for og irregulær migration fra EU's sydlige nabolande til Europa⁸. Europa har gjort store fremskridt med at etablere en fælles tilgang til migration, asyl og grænser, men migration vil fortsat være en udfordring, og det er fortsat en prioritet for europæerne at opnå resultater på dette område. Smugling af migranter og menneskehandel resulterer i udbytte fra kriminelle aktiviteter. Anvendelsen af migration ved EU's grænser som våben er et eksempel på nye, hybride former for trusler, der skaber splittelse og mistillid i europæiske samfund. Det næste langsigtede budget bør derfor bidrage til at tackle udfordringerne i forbindelse med migration, herunder effektiv beskyttelse af EU's ydre grænser og omfattende partnerskaber med oprindelses- og transitlande. Det bør også hjælpe medlemsstaterne med at sikre, at de har den ekspertise og operationelle og finansielle kapacitet, de har brug for til gennemførelsen af den nye pagt om migration og asyl.

Det indre markeds succes afhænger også af dets evne til at komme alle europæiske borgere og virksomheder til gavn. Selv om de regionale og territoriale forskelle er blevet væsentligt reduceret, herunder gennem EU's samhørighedspolitikker, bor 29 % af EU-borgerne stadig i regioner med et BNP pr. indbygger på under 75 % af EU-gennemsnittet, og omkring 135 millioner mennesker bor i områder, der i de seneste to årtier langsomt er sattet bagud⁹. Små og mellemstore virksomheder beskæftiger næsten to tredjedele af EU's arbejdsstyrke og tegner sig for lidt over halvdelen af den skabte værditilvækst, men mange af dem står over for hindringer med hensyn til at få adgang til det indre marked, herunder komplekse bureaukratiske procedurer, store administrative byrder og mangel på informations- og støttetjenester¹⁰. Det er nødvendigt at få gang i investeringerne for at sikre økonomisk udvikling i hele Europa, men der er også behov for reformer for at fjerne hindringer for regional udvikling, f.eks. hindringer for investeringer, lovgivningsmæssige hindringer og svagheder på arbejdsmarkedet og i erhvervs klimaet¹¹. Vi er nødt til at genforene vores samfund ved hjælp af uddannelse og investering i mennesker. Disse udfordringer skal tackles gennem en styrket og moderniseret samhørigheds- og vækstpolitik i samarbejde med nationale, regionale og lokale myndigheder.

Fødevarerikkerhed og naturbeskyttelse opretholder Europas livskvalitet, men står over for særlige vanskeligheder. Landbrugere, fiskere og landdistrikter påvirkes i stigende grad af unfair global konkurrence, højere energipriser, mangel på yngre landbrugere og fiskere og vanskeligheder med at få adgang til kapital. På trods af den betydelige støtte fra den fælles landbrugspolitik er indkomsten pr. arbejdstager i landbruget fortsat ustabil og ligger betydeligt under gennemsnitslønnen i EU's økonomi (60 % i 2023). For små kystfiskere var gennemsnitslønnen i 2021 omkring halvdelen af gennemsnitslønnen i økonomien. Da kun 6,5 % af landbrugerne var under 35 år i 2020 præges landbruget i EU i stigende grad af ældre¹². Der vil være behov for ca. 62 mia. EUR for at lukke investeringskløften i landbrugssektoren

⁸ Niinistö, S. (2024), *ibid.*

⁹ Letta, E. (2023), *ibid.*

¹⁰ Letta, E. (2023), *ibid.*

¹¹ 9. samhørighedsrapport, højdepunkter og politiske konklusioner, s. ix.

¹² European Commission (2024) Strategic Dialogue on the future of EU Agriculture (Europa-Kommissionens strategiske dialog om fremtiden for EU's landbrug 2024).

og gennemføre den digitale, grønne og energimæssige omstilling af denne¹³. Desuden øger klimaændringerne fødevarer systemets eksponering for risici. Med udgangspunkt i anbefalingerne fra den strategiske dialog om landbrugets fremtid og den kommende vision for landbrug og fødevarer skal en fælles landbrugspolitik, der er egnet til formålet, yde målrettet støtte til de landbrugere, der har mest brug for den, fremme positive miljømæssige og sociale resultater gennem belønninger for og incitamenter til at levere økosystemtjenester og understøtte de rette grundforudsætninger for blomstrende landdistrikter. Den skal gøres enklere, målrettes og finde den rette balance mellem incitamenter, investeringer og regulering og sikre, at landbrugerne har en rimelig og tilstrækkelig indkomst.

Hyppigere og mere dramatiske klimarelaterede katastrofer har store sociale og økonomiske konsekvenser.¹⁴ De gennemsnitlige omkostninger i forbindelse med naturkatastrofer er blevet fordoblet fra 8 mia. EUR om året i 1980'erne til 16 mia. EUR i det seneste årti. I 2021 og 2022 oversteg omkostningerne hvert år 50 mia. EUR, og de nåede op på 40 mia. EUR i 2023, som var det varmeste registrerede år på verdensplan. Ifølge den europæiske klimarisikovurderingsrapport fra 2024 kan de kumulerede økonomiske tab nå op på 175 mia. EUR (dvs. ca. 1,4 % af EU's BNP) i et scenarie, hvor den årlige gennemsnitstemperatur stiger med 3 °C. I lyset af disse risici har Den Europæiske Revisionsret også anbefalet fremtidssikring af EU's finansiering til klimatilpasning¹⁵. Dette vil kræve en intensivering af arbejdet med modstandsdygtighed og beredskab med hensyn til klima og vand: Samtidig med at vi forfølger målene i den grønne pagt som led i vores strategi for økonomisk vækst, skal forberedelse på voksende klimarisici udgøre et overordnet mål for EU's indsats, både internt og eksternt.

Det globale politiske og økonomiske landskab indebærer udfordringer af hidtil uset omfang. Ruslands angrebskrig mod Ukraine har bragt krig tilbage til det europæiske kontinent. Europas finansielle, politiske og militære støtte til Ukraine skal opretholdes, så længe det er nødvendigt, og udgør en investering i europæisk sikkerhed. Situationen i Mellemøsten fører til ustabilitet i hele regionen og yderligere humanitære behov. Stigende unfair konkurrence og en mere aggressiv økonomisk og geopolitisk indstilling har undermineret det globale multilaterale system, hvilket afspejler et skift fra samarbejde til konkurrence og intensiverede konflikter. Mindre end 20 % af målene for bæredygtig udvikling¹⁶ har kurs mod at blive opfyldt, og der er en vedvarende investeringskløft i udviklingslandene. De humanitære behov stiger fortsat: i 2024 er der på verdensplan brug for 45 mia. EUR til humanitær bistand, hvilket er mere end dobbelt så meget som i 2019. For at skabe gensidigt fordelagtige partnerskaber er der behov for en europæisk udenrigspolitik med mere målrettet og virkningsfuld finansiering til vores partnere og bedre tilpasning til EU's strategiske interesser.

Udvidelse er en politisk og geostrategisk nødvendighed. Tiltrædelse af EU vil altid være en meritbaseret proces, hvor hver enkelt kandidat vil blive vurderet ud fra landets egne fremskridt hen imod opfyldelsen af alle kriterier. EU vil være nødt til at øge støtten med henblik på at forberede kandidatlandene på deres potentielle medlemskab gennem investeringer og reformer. BNP pr. indbygger i Vestbalkan, Ukraine, Moldova og Georgien ligger fortsat på omkring eller under 50 % af EU's, og konvergenstempoet er langsomt. Ukraine vil have brug for støtte fra EU og dets allierede for at modstå Ruslands brutale aggression og klare sig igennem de

¹³ Europa-Kommissionen og Den Europæiske Investeringsbank, 2023. Faktablad: Finansieringskløften i landbrugs- og landbrugsfødevarer sektoren i EU.

¹⁴ [Economic losses from weather- and climate-related extremes in Europe](#). EEA, oktober 2024.

¹⁵ Den Europæiske Revisionsret, Climate adaptation in the EU – Action not keeping up with ambition, Special Report 2024/15.

¹⁶ De Forenede Nationer (2024), The Sustainable Development Goals Report.

økonomiske konsekvenser heraf¹⁷. Der er betydelige socioøkonomiske, politiske og sikkerhedsmæssige fordele ved en større og stærkere Union.

Omfanget af de kommende udfordringer nødvendiggør derfor et ambitiøst budget, både med hensyn til størrelse og udformning.

3. "EUROPAS VALG" MED HENBLIK PÅ ET ENKLERE, MERE FOKUSERET OG MERE VIRKNINGSFULDT BUDGET

Et mere fokuseret EU-budget

Den igangværende gennemførelse af den nuværende finansielle ramme giver nogle erfaringer med hensyn til, hvordan EU-budgettets smidighed kan øges, og hvordan budgettet bedre kan tilpasses vores prioriteter og mål. Det er afgørende at gøre budgettet fleksibelt, så der er mulighed for at reagere på en omskiftelig virkelighed. Dette er imidlertid ikke muligt, hvis næsten alle EU-midler på forhånd er afsat. Over 90 % af den flerårige finansielle ramme for 2021-2027 og NextGenerationEU er på forhånd afsat til specifikke formål, programmer eller nationale rammebeløb¹⁸. Som følge heraf er nyopdukkede behov og kriser siden 2021 blevet håndteret ved at omlægge og omfordele eksisterende midler, undertiden via langvarige procedurer, samt ved at oprette nye ad hoc-fonde, -programmer eller -foranstaltninger, hvilket yderligere forværrer problemet med spredning af EU-midlerne. På et tidspunkt, hvor der pågår overvejelser om den fremtidige finansielle ramme, er der behov for større fokus og forenkling fra starten for at maksimere virkningen af EU-finansieringen.

EU's reaktion på de økonomiske konsekvenser af Ruslands angrebskrig mod Ukraine er et eksempel på, hvordan en ramme, der tilpasser vores politiske mål til vores udgiftsprioriteter, styrker effekten af en fælles EU-indsats. Da Ruslands angrebskrig mod Ukraine førte til en kraftig stigning i energipriserne, blev behovet for yderligere at mindske afhængigheden af fossile brændstoffer og fremskynde udbredelsen af vedvarende energi større. Inden for rammerne af det europæiske semester blev der rettet en særlig henstilling til alle medlemsstater, som de derefter var i stand til at gennemføre via nye REPowerEU-kapitler i genopretnings- og resiliensplanerne, herunder med yderligere EU-midler. Vores fælles indsats gjorde det muligt at reducere gasforbruget med 18 % mellem august 2022 og marts 2024, overvinde vores afhængighed af russiske fossile brændstoffer, sikre adgang til energi til overkommelige priser og øge produktionen af energi fra vedvarende energikilder¹⁹.

Der er behov for en yderligere indsats for at opnå et ægte politikbaseret budget, som skal sikre synergier mellem vores politikker og Unionens finansielle tiltag. EU-budgettet styres fortsat i alt for høj grad af udgiftsprogrammernes strukturer snarere end af politikker. Som følge heraf er finansieringen af EU's nuværende politiske prioriteter ofte spredt ud over undertiden overlappende programmer. Der er plads til at styrke forbindelsen mellem den overordnede politiske koordinering og EU-budgettet gennem en ny styringsmekanisme, der kobler EU's prioriteter sammen med EU-budgettet. Med hensyn til konkurrenceevne vil værktøjet til koordinering af konkurrenceevnen sammen med et strømlinet europæisk semester med fokus på reformer og investeringer på nationalt plan udgøre en del af en sammenhængende og enkel styringsmekanisme, der skal danne grundlag for beslutninger om investeringer og reformer på

¹⁷ Ukraines økonomi har indtil videre udvist modstandsdygtighed, men risiciene er fortsat usædvanligt høje i betragtning af usikkerheden om krigens intensitet og varighed, herunder som følge af de fortsatte angreb på energiinfrastrukturen. IMF, pressemeddelelse nr. PR24/425.

¹⁸ Europa-Kommissionen (2023) Årlig forvaltnings- og effektivitetsrapport vedrørende EU-budgettet, regnskabsåret 2022. Bind 1, COM(2023) 401 final.

¹⁹ https://energy.ec.europa.eu/publications/repowereu-2-years_en.

EU-plan og nationalt plan. Mere generelt kan den måde, hvorpå EU's politikker danner grundlaget for og støtter budgetprioriteterne, forbedres med henblik på at sikre, at EU-budgettet understøtter europæiske offentlige goder, navnlig grænseoverskridende projekter.

Større sammenhæng i finansieringen af interne og eksterne politikker er afgørende for bedre fremme af Unionens strategiske interesser. Komplementariteten med medlemsstaternes optræden udadtil kræver koordinering for at maksimere effekten og synligheden af europæiske globale investeringer og samarbejde. Da covid-19-pandemien ramte, blev "Team Europe" derfor oprettet for at sikre en koordineret og omfattende global indsats fra EU, dets medlemsstater og europæiske offentlige finansielle institutioner. Siden da er Team Europe-tilgangen blevet ryggraden i EU's finansiering af internationalt samarbejde. Global Gateway-initiativet følger denne tilgang og forener kræfterne med det formål at identificere fælles interesser og stå i spidsen for en ny bølge af infrastrukturinvesteringer rundt om i verden. Samtidig dækker finansieringen af foranstaltninger udadtil også en lang række områder med betydelige overlapninger mellem interne og eksterne politikker — fra den overordnede handelspolitik til materialer, energi, klima og migration. En gennemgang og udbredelse af bedste praksis og de mest effektive værktøjer vil bidrage til at opfylde EU's strategiske og økonomiske sikkerhedsinteresser og styrke gensidigt fordelagtige partnerskaber i og uden for Europas nabolande.

Et mere enkelt EU-budget

Adgangen til EU-finansiering hæmmes af den nuværende kompleksitet. Selv om antallet af udgiftsprogrammer til en vis grad allerede blev reduceret i begyndelsen af den nuværende periode, er der stadig over 50 udgiftsprogrammer i budgettet samt andre programmer uden for budgettet²⁰. Selv om dette illustrerer EU-finansieringens store omfang, øges risikoen for overlapninger og virkningen og gennemsigtigheden mindskes, samtidig med at der muligvis opstår huller på grund af manglen på omfattende og koordinerede tilgange til finansiering af tværgående prioriteter såsom konkurrenceevne. I EU gælder det, at "*svagheder i innovationscyklussen*" (...) *forhindrer nye sektorer og udfordrer i at dukke op, [og] begynder med hindringer i pipelinen fra innovation til kommerialisering*"²¹. Dette omfatter mangler i støtten fra EU-budgettet, da det ikke yder uafbrudt finansiering fra forskning til innovation via udvikling og udbredelse. Denne fragmentering kombineret med kompleksitet og manglende fleksibilitet hæmmer EU-finansieringens effektivitet.

Modtagerne har vanskeligt ved at navigere i de mange forskellige regler og kriterier på trods af de forenklingsforanstaltninger, der er indført i den nuværende finansielle ramme²². Forskellige regler for støtteberettigelse, ansøgningsprocesser, medfinansieringssatser samt flere indgange for potentielle ansøgere bringer hastigheden og kvaliteten af gennemførelsen og interessentinddragelsen i fare. Disse elementer kan også underminere opfyldelsen af EU's mål, hvis de er inkonsekvente. At reagere på en indkaldelse af forslag om adgang til EU-midler kan være kompliceret og især byrdefuldt for små og

²⁰Den Europæiske Revisionsret (2023). EU's finansielle landskab — Et kludetæppe med behov for yderligere forenkling og mere ansvarlighed. Den Europæiske Revisionsrets særberetning 05.

²¹ Draghi, M. (2024: 4). The Future of European Competitiveness, Part A: A competitiveness strategy for Europe.

²²Der er f.eks. indført flere forenklingsforanstaltninger i fondene under samhørighedspolitikken, hovedsagelig via forordningen om fælles bestemmelser: kraftig reduktion af forvaltningsverificeringer, "modellen med én enkelt revision", forholdsmæssige ordninger for revision, udvidet mulighed for at anvende forenklede omkostningsmuligheder og finansiering, der ikke er knyttet til omkostningsordninger.

mellemstore virksomheder²³. Der findes i dag mere end 30 værktøjer, der giver mulighed for teknisk bistand og støtte, og der er mulighed for forenkling og eliminering af overlappende områder. Jo mere komplekse reglerne er, desto større er risikoen desuden for fejl vedrørende udgifterne. Et reelt fælles kontaktpunkt for modtagere til alle EU-finansierings- og rådgivningstjenester i den næste finansielle ramme kan lette støttemodtagernes adgang.

Fragmenteringen af det finansielle landskab giver sig også udslag i for mange programmeringsdokumenter, hvilket er ressourcekrævende for alle involverede forvaltninger og forårsager forsinkelser. Den nuværende finansielle ramme omfatter over 10 slags forhåndstildelte midler²⁴, hvilket kræver en særskilt planlægnings- og programmeringsindsats. Dette skaber en tung administrativ byrde for forvaltningsmyndigheder og projektivrærksættere ved begyndelsen af hver finansieringsperiode og medfører en betydelig forsinkelse mellem udarbejdelsen af den finansielle ramme og gennemførelsen i praksis. Dette har også været tilfældet i programmeringsperioden 2021-2027, hvor den sene vedtagelse af sektorlovgivningen og den langvarige proces for vedtagelse af programmeringsdokumenter medførte forsinkelser i gennemførelsen. F.eks. blev de operationelle programmer under samhørighedspolitikens fonde først vedtaget medio 2022²⁵.

På grund af den sene vedtagelse af operationelle programmer og sameksistensen af flere fonde såsom Fonden for Retfærdig Omstilling og genopretnings- og resiliensfaciliteten, hvor sidstnævnte har en mere snæver tidsramme, og det forhold, at de nationale myndigheder først fokuserede på at afslutte gennemførelsen af midlerne under den flerårige finansielle ramme for 2014-2020 under "n + 3" -reglen, var mindre end 7 % af tildelingen for perioden 2021-27 blevet udbetalt²⁶, hvoraf mere end halvdelen er forfinansiering.

Programmeringen inden for rammerne af finansieringen af foranstaltninger udadtil, navnlig for NDICI — et globalt Europa, varede også op til tre år.

Den langsomme gennemførelse på stedet af visse programmer resulterer i en højere grad af uindfrie forpligtelser (figur 1)²⁷ og større risiko for frigørelser og kan føre til ineffektivitet, da de politiske prioriteter har flyttet sig, når der er en betydelig forsinkelse på flere år mellem fastsættelsen af prioriteter, programmeringen og den faktiske gennemførelse af investeringerne.

²³ Med henblik herpå giver STEP-portalen et indledende om end begrænset overblik over indkaldelser af forslag med fokus på innovative teknologier, både på medlemsstats- og regionalt plan og for programmer, der forvaltes direkte på EU-plan.

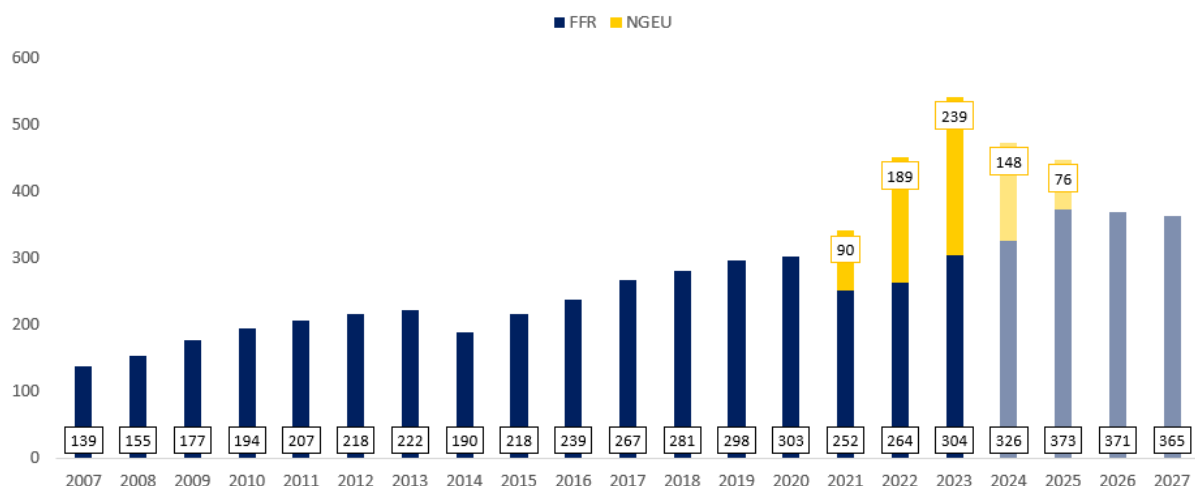
²⁴ Følgende programmer er forhåndstildelt på nationalt plan: Samhørighedsfonden, Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond +, Fonden for Retfærdig Omstilling, genopretnings- og resiliensfaciliteten, Den Europæiske Garantifond for Landbruget, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne, Den Europæiske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfond, brexittilpasningsreserven og, uden for EU-budgettet og den flerårige finansielle ramme, Den Sociale Klimafond (fra 2026) og Moderniseringsfonden.

²⁵ Sektorspecifikke retsakter blev vedtaget i juni 2021, og medlemsstaternes operationelle programmer blev vedtaget i andet halvår af 2022. På trods af medlemsstaternes ambitiøse køreplaner, hvori der regnes med forelæggelse af deres programmer for Kommissionen med henblik på vedtagelse inden udgangen af 2020.

²⁶ https://cohesiondata.ec.europa.eu/cohesion_overview/21-27.

²⁷ Se også COM(2024) 276 final. 26.6.2024.

Figur 1. Uindfriede forpligtelser på EU-budgettet

Bemærk: EUR, løbende priser, afrundet til nærmeste milliard. Årene 2024-2027 svarer til den langsigtede betalingsprognose.

Et EU-budget med større virkning

EU-budgettet udnytter Unionens samlede finansielle kapacitet. EU-udgiftsprogrammerne bredere finansielle arkitektur omfatter lån, garantier og finansielle instrumenter med støtte fra EU-budgettet og tilvejebringer samfinansiering fra medlemsstaterne og modtagerne. Takket være InvestEU og Det Europæiske Innovationsråd gør EU-budgettet det muligt at mindske risiciene ved innovative projekter og tiltrække investeringer fra den private sektor. 95 % af de projektansvarlige har angivet, at deres projekter enten slet ikke ville være blevet gennemført eller ikke ville være blevet gennemført som planlagt uden midler fra InvestEU. Desuden var 58 % af de projektansvarlige af den opfattelse, at finansieringen med garanti under InvestEU havde påvirket andre finansieringsyders eller investorerens beslutninger om at deltage i projektet.

Det er imidlertid stadig vanskeligt at mobilisere private investeringer i det nuværende langsigtede budget. Der er råderum til at optimere EU-budgettets risikoabsorberende kapacitet, således at offentlige midler får størst mulig virkning. Der er f.eks. behov for højere tilførsler til støtte for sektorer, der har vanskeligere ved at få adgang til markedsfinansiering, f.eks. højrisikosektorer eller nichesektorer såsom biodiversitet eller sociale produkter. Dette kan udlignes ved at tilføre færre midler til andre områder. Den begrænsede risikovillighed har gjort det vanskeligt at mobilisere private investeringer gennem risikodelingsinstrumenter over EU-budgettet, da gennemførelsespartnerne fortsat hovedsagelig fokuserer på investeringer med relativt lav risiko²⁸. Som følge af gennemførelsespartnerne interne regler har det vist sig at være vanskeligt at støtte forsvarsrelaterede projekter over InvestEU i det nuværende flerårige budget. Derudover blev InvestEU-budgettet suppleret med betydelige midler fra NextGenerationEU. På grund af de strammere frister for NextGenerationEU blev en meget stor del af godkendelserne fremrykket, således at de disponible midler for mange finansielle produkters vedkommende var udtømt. Som følge heraf vil nye godkendelser af visse finansielle produkter, navnlig i højrisikoområder, ophøre efter 2025²⁹. Der anvendes stadig ikke i tilstrækkelig grad andre finansieringskilder end bankfinansiering: For eksempel halter EU's risikokapital bagefter, da vores fonde kun tilvejebringer 5 % af den globale venturekapital i forhold til 52 % i USA. For at tiltrække private investeringer er det afgørende, at

²⁸ Draghi, M. (2024), The future of European competitiveness. Part A – A competitiveness strategy for Europe.

²⁹ SWD(2024) 229 final.

kapitalmarkedsunionen fuldføres. Samtidig kan private investeringer mobiliseres over EU-budgettet og suppleres fra dette og dermed gøre det lettere for forretningsbanker, investorer og risikokapital at finansiere hurtigvoksende virksomheder og fjerne de hindringer, der begrænser den mængde europæisk kapital, der er til rådighed for finansiering af innovation. EU skal i højere grad tilvejebringe national, privat og institutionel finansiering over sit budget og udnytte budgettet bedre til at mindske risiciene i forbindelse med denne finansiering.

Finansieringen af den grønne, den digitale og den sociale omstilling vil kræve maksimering af offentlige investeringer og mobilisering af privat kapital. Gennem investeringer i opnåelse af EU's dekarboniseringsmål og fjernelse af hindringer for energiunionen kan Europa sænke energipriserne, øge energisikkerheden og tage føringen inden for rene teknologier. For at nå dette mål skal EU-finansieringen af rene teknologier strømlines med fokus på de teknologier, hvor EU har en fordel og et stort vækstpotentiale. Desuden omfatter EU's finansielle støtte i øjeblikket ikke driftsomkostninger, for hvilke omkostningsforskellene netop er størst³⁰. Fragmenteringen af det indre marked og finansieringsmulighederne hindrer innovative virksomheder i at opskalere, navnlig unge, innovative teknologivirksomheder. Vores konkurrenceevne hæmmes blandt andet af den utilstrækkelige udnyttelse af den digitale revolution, hvorfor der vil være behov for betydelige investeringer, hvis Europa skal holde trit med sine vigtigste konkurrenter: For at lukke Europas innovationskløft skal vi derfor fortsat støtte strategiske projekter i stor skala. I den henseende kan Den Europæiske Investeringsfond træffe foranstaltninger til yderligere finansiering af hurtigvoksende europæiske virksomheder samt europæiske virksomheder med stort potentiale. Samlet set er der stadig råderum til at øge additionaliteten af EU's udgifter for at sikre, at EU-budgettet fokuserer på investeringer, som ellers ikke ville være blevet realiseret.

Et stærkere fokus på præstation har bidraget til at afstemme EU's politiske mål efter EU's udgifter. Nogle programmer, for hvilke udbetalingerne oprindeligt skete på grundlag af godtgørelse af omkostninger, arbejder nu ud fra gennemførelsesmodeller, som er mere fokuseret på mål og de resultater, der skal nås. Dette gælder ikke kun genopretnings- og resiliensfaciliteten – et omfattende program, hvor udbetalingerne afhænger af en tilfredsstillende opfyldelse af foruddefinerede mål – men også for andre programmer såsom Ukraine-faciliteten og reform- og vækstfaciliteten for Vestbalkan. Andre mekanismer er blevet anvendt til at forbedre EU-udgiftsprogrammernes præstation, f.eks. finansiering, der ikke er knyttet til omkostninger³¹, og strategisk planlægning. Der blev eksempelvis opnået en stærkere præstationsorientering i den fælles landbrugspolitik gennem nationale strategiske planer, der er udformet på grundlag af nationale behov og kapaciteter, og som også forbinder alle interventioner med indikatorer, der gør det muligt at vurdere medlemsstaternes fremskridt med hensyn til at nå deres mål. Dette har dog endnu ikke afhjulpet den overdrevne kompleksitet, som de enkelte landbrugere står overfor. For så vidt angår samhørighed understregede Rådet behovet for at overveje, hvordan samhørighedspolitikken kan gøres mere præstationsbaseret med henblik på at øge dens effektivitet, idet der tages udgangspunkt i Rådets egne erfaringer og de erfaringer, der er gjort i forbindelse med andre EU-instrumenter, og i samhørighedspolitikens styrker – delt forvaltning, flerniveaustyring, stedbaseret tilgang og partnerskabsprincippet³². Også i udtalelserne fra Fit for Future-plattformen om evalueringen af

³⁰ Draghi, M. (2024), The future of European competitiveness. Part A – A competitiveness strategy for Europe.

³¹ Beløbene beregnes som en forudgående tilnærmelse af de faktiske omkostninger. Dette er en mulighed for fondene under samhørighedspolitikken og en hovedregel for genopretnings- og resiliensfaciliteten, Den Sociale Klimafond, Ukraine-faciliteten og reform- og vækstfaciliteten for Vestbalkan.

³² Rådets konklusioner af 5. juni 2024 om meddelelsen om den 9. samhørighedsrapport.

samhørighedsfondene i forbindelse med hvilken Regionsudvalgets netværk af regionale knudepunkter blev hørt, opfordres der til større fokus på præstation³³.

Et stærkere fokus på præstation skal ledsages af forenkling og ansvarlighed. Præstationsbaserede tilgange har store fordele med hensyn til effektivitet og gennemførelses hastighed. Samtidig har de medført startomkostninger for medlemsstaternes forvaltninger, og her er der mulighed for yderligere administrativ forenkling³⁴. Ansvarlighed og sporbarhed for EU-midlerne er vigtige faktorer, som der også skal tages hensyn til. I den forbindelse har Den Europæiske Revisionsret udpeget områder, hvor der er plads til forbedringer^{35, 36}.

Selv om EU-budgettet har bidraget til at fremme horisontale prioriteter, f.eks. klimaindsats, biodiversitet og ligestilling mellem kønnene, og til at udvikle en stærkere resultatramme, er der plads til forbedringer. På trods af de fremskridt, der er gjort med hensyn til at støtte horisontale prioriteter, er der mulighed for at sikre mere konsekvens, hvad angår den måde hvorpå disse prioriteter integreres i udformningen af programmerne. Ifølge den reviderede finansforordning skal EU-programmer desuden, når det er relevant og muligt, tage hensyn til princippet om ikke at gøre væsentlig skade, arbejds- og ansættelsesvilkårene og princippet om ligestilling mellem kønnene. Vores resultatramme er robust og sikrer, at programmerne har relevante indikatorer, der gør det muligt at overvåge EU's udgifter og resultaterne heraf. Overvågnings- og rapporteringsreglerne er dog fortsat komplekse, idet der afhængigt af programmerne er forskellige metoder og indikatorer.

Et mere fleksibelt EU-budget

EU-budgettet skal skabe balance mellem forudsigeligheden af langsigtede investeringer og fleksibiliteten til at reagere på kriser. EU-budgettet adskiller sig fra de nationale budgetter, for så vidt som det hovedsagelig er et investeringsbudget, der er underlagt flerårig planlægning. Samtidig skal det være fleksibelt for at kunne reagere på uforudsete behov (f.eks. alvorlige økonomiske kriser eller naturkatastrofer) eller finansiere nye prioriteter, der opstår i en verden under hastig forandring.

Der skal rettes op på den manglende fleksibilitet i den flerårige finansielle ramme. EU-budgettet har historisk set udgjort godt 1 % af EU's BNI og udgør i øjeblikket – inklusive NextGenerationEU – 1,7 % af EU's BNI (figur 2). Udgifterne er i den nuværende finansielle ramme fastlåst i en periode på syv år, og der går således lang tid mellem tidspunktet for udformningen af politikken og gennemførelsen heraf. Desuden er udgifterne bundet inden for de samlede årlige grænser samt grænserne for de enkelte hovedaktivitetsområder (udgiftsområder og underudgiftsområder), som fastsættes ved periodens begyndelse, og som begrænser overførslen af midler³⁷. Med syv udgiftsområder og to underudgiftsområder har den nuværende flerårige finansielle ramme det største antal udgiftsområder nogensinde.

³³ Fit for Future-plattformens udtalelser om evalueringen af Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Samhørighedsfonden og Fonden for Retfærdig Omstilling og om evalueringen af Den Europæiske Socialfond Plus.

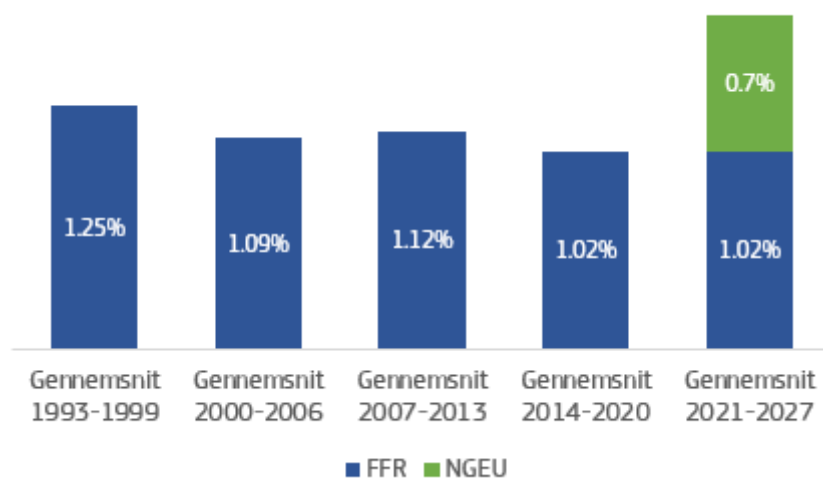
³⁴ COM(2024) 82 final.

³⁵ Særberetning 07/2023: Udformningen af Kommissionens kontrolsystem vedrørende genopretnings og resiliensfaciliteten.

³⁶ Særberetning 26/2023: Genopretnings- og resiliensfacilitetens præstationsovervågningsramme - Rammen måler fremskridt med gennemførelsen, men kan ikke måle facilitetens præstation.

³⁷ Grænserne gælder både for de samlede årlige udgifter og for de enkelte udgiftsområder.

Figur 2. EU-budgettet i procent af BNI³⁸

I det nuværende budget er der også en vis indbygget finansiell fleksibilitet, men den er af begrænset omfang og ofte besværlig at anvende. Særlige instrumenter, der overskrider udgiftslofterne, kan bidrage til at dække uventede behov. Nogle få programmer har indbyggede fleksibilitetsmuligheder eller stødpuder³⁹. Samlet set udgjorde den disponible fleksibilitet 3,65 % af de samlede lofter på tidspunktet for vedtagelsen af den flerårige finansielle ramme⁴⁰. På tidspunktet for midtvejsrevisionen af den finansielle ramme var fleksibiliteten i EU-budgettet allerede udtømt på grund af omfanget af de chok, den skulle absorbere, først og fremmest konsekvenserne af Ruslands krig mod Ukraine, men også naturkatastrofer i og uden for EU: Den årlige tildeling fra fleksibilitetsinstrumentet og solidaritets- og nødhjælpsreserven var blevet udnyttet fuldt ud i 2021-2022, mens 79 % af stødpuden til nye udfordringer og prioriteter og 75 % af de uudnyttede margener for hele perioden var blevet tildelt. For at reagere på uforudsete behov blev fleksibilitetsinstrumentet og solidaritets- og nødhjælpsreserven styrket, og der blev oprettet to nye instrumenter: EU-genopretningsinstrumentet og Ukrainereserven.

Samtidig er EU-budgettet i stigende grad blevet anvendt til at reagere på uventede behov, da de kriser, som Europa står over for, er blevet større og mere komplekse og indtræffer hyppigere. Takket være EU-budgettets indbyggede fleksibilitet og omprogrammering har EU kunnet tilvejebringe likviditet til medlemsstaterne under de seneste større kriser, men det har krævet ad hoc-løsninger. Da der inden for rammerne af samhørighedspolitikken kan tages betydelige midler i brug på regionalt og lokalt plan, var den et vigtigt redskab i forbindelse med EU's reaktion på covid-19-pandemien⁴¹. Senere blev der igen anvendt budgetmidler til at

³⁸ Integreret regnskabs- og ansvarlighedsrapportering. Oversigt: regnskabsåret 2023. Tilgængelig på: <https://op.europa.eu/da/publication-detail/-/publication/0f519222-47ed-11ef-aea6-01aa75ed71a1>

³⁹ Det drejer sig om følgende: "stødpuden til nye udfordringer og prioriteter" (9 mia. EUR for 2021-27) inden for rammerne af instrumentet for naboskab, udviklingssamarbejde og internationalt samarbejde, landbrugsreserven i den fælles landbrugspolitik (lidt under 500 mio. EUR om året i 2021-2022 og mindst 450 mio. EUR om året fra 2023) samt tematiske faciliteter inden for rammerne af Asyl-, Migrations- og Integrationsfonden, instrumentet for grænseforvaltning og visa og Fonden for Intern Sikkerhed.

⁴⁰ Uudnyttede margener og tematiske og ikketematiske særlige instrumenter samt stødpuden til nye udfordringer og prioriteter og de tematiske faciliteter.

⁴¹ Gennem investeringsinitiativet som reaktion på coronaviruset og investeringsinitiativet som reaktion på coronaviruset plus samt REACT-EU.

reagere på konsekvenserne af Ruslands angrebskrig mod Ukraine (med samhørighedsaktionen for flygtninge i Europa – CARE⁴² og FAST-CARE⁴³ samt SAFE⁴⁴ for at støtte SMV'er og sårbare husholdninger, der står over for høje energiomkostninger). Da dele af Europa blev ramt af stadigt mere intense og omfattende oversvømmelser, kunne de nuværende instrumenter og den aktuelle samhørighedspolitik ikke dække de presserende behov. Kommissionen foreslog derfor at ændre de gældende regler for samhørighedspolitikken yderligere med RESTORE for at muliggøre en mere omfattende støtte til genopbygningsindsatsen efter naturkatastrofer. Disse ad hoc-løsninger har bidraget til en stærk europæisk reaktion, men de var tidskrævende og gav kun en fragmenteret reaktion på gentagne, store og symmetriske chok, samtidig med at de havde en negativ indvirkning på andre mål under samhørighedspolitikken.

Et budget, hvormed EU's prioriteter kan opfyldes

Der er behov for stærke mekanismer for at sikre, at midlerne skaber resultater hvad angår EU's politiske prioriteter. Alle investeringer, der støttes over EU-budgettet, uanset om de gennemføres af Kommissionen eller sammen med medlemsstaterne og deres regioner, bør bidrage til disse i fællesskab aftalte prioriteter.

Opfyldelsen af EU's prioriteter skal ske i samarbejde med medlemsstaterne og deres regioner, der udformer mange af EU's investeringer på stedet, og EU-budgettet støtter og skaber incitament for deres indsats. Et større fokus på præstation bidrager til opnåelsen af konkrete resultater, idet der udbetales midler, når de aftalte mål påviseligt er nået. Sammen med en fælles ramme (f.eks. konditionalitet og princippet om ikke at gøre væsentlig skade) bidrager denne tilgang til en bedre fælles opfyldelse af EU's prioriteter.

Desuden bør der ikke gives en eneste euro ud til aktiviteter, hvor retsstatsprincippet ikke overholdes, eller hvor beskyttelsen af EU's finansielle interesser ikke er garanteret. Retsstatsprincippet og god regeringsførelse er forudsætninger for at sikre, at midlerne udelukkende anvendes til det tilsigtede formål. Med forordningen om konditionalitet har Unionen fået et effektivt instrument til at beskytte EU-budgettet mod tilsidesættelser af retsstatsprincippet. Genopretnings- og resiliensfaciliteten har sammen med den horisontale grundforudsætning under samhørighedspolitikken desuden vist, hvordan EU-budgettet kan fremme reformer, der styrker retsstatsprincippet i medlemsstaterne. Kommissionens rapportering om retsstatsprincippet⁴⁵ har vist, hvordan medlemsstaterne i de seneste år har gjort fremskridt, men udfordringernes art og omfang varierer stadig fra medlemsstat til medlemsstat. De resterende udfordringer er blandt andre opfattelsen af retsvæsenets uafhængighed,

⁴² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2022/562 af 6. april 2022 om ændring af forordning (EU) nr. 1303/2013 og (EU) nr. 223/2014 for så vidt angår samhørighedsaktionen for flygtninge i Europa (CARE) (EUT L 109 af 8.4.2022, s. 1).

⁴³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2022/2039 af 19. oktober 2022 om ændring af forordning (EU) nr. 1303/2013 og (EU) 2021/1060 for så vidt angår yderligere fleksibilitet til håndtering af konsekvenserne af Den Russiske Føderations militære aggression FAST (fleksibel bistand til områder) – CARE (EUT L 275 af 25.10.2022, s. 23).

⁴⁴ Foranstaltninger til støtte for energi til overkommelige priser under samhørighedspolitikken som led i REPowerEU. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/435 af 27. februar 2023 om ændring af forordning (EU) 2021/241 for så vidt angår kapitler om REPowerEU i genopretnings- og resiliensplaner og om ændring af forordning (EU) nr. 1303/2013, (EU) 2021/1060 og (EU) 2021/1755 og direktiv 2003/87/EF (EUT L 63 af 28.2.2023, s. 1).

⁴⁵ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget – Rapport om retsstatssituationen 2024 Retsstatssituationen i Den Europæiske Union. COM(2024) 800 final.

retssystemernes effektivitet, adgang til domstolsprøvelse og forebyggelse af interessekonflikter og bekæmpelse af korruption.

Overholdelse af retsstatsprincippet kan ikke tages for givet og bør fortsat være et krav for at modtage EU-midler. Den næste flerårige finansielle ramme bør omfatte stærke garantier i den henseende. Selv om den generelle ordning med konditionalitet finder anvendelse på al EU-finansiering, er der stadig plads til at styrke forbindelsen mellem henstillingerne i rapporten om retsstatssituationen på den ene side og den finansielle støtte fra EU-budgettet, herunder for udvidelseslandene, på den anden side.

4. FINANSIERINGEN AF EU-BUDGETTET

En modernisering af indtægtssiden af EU-budgettet er nødvendig for at løse følgende dilemma: tilbagebetalingen af NextGenerationEU – som EU altid vil overholde – og et EU-budget, der svarer til vores ambitioner, vil ikke kunne gennemføres, hvis de nationale finansielle bidrag forbliver uændrede og der ikke indføres nye egne indtægter.

Med NextGenerationEU er EU nu den femtestørste udsteder på det europæiske kapitalmarked og har en høj kreditvurdering. I perioden 2021-2027 betales de dermed forbundne renteomkostninger fra EU-budgettet. Fra den næste finansielle ramme påbegyndes tilbagebetalingen af hovedstolen (anvendt til ikketilbagebetalingspligtig støtte på op til 357 mia. EUR) fra budgettet. Hovedstolen vil i overensstemmelse med afgørelsen om egne indtægter være tilbagebetalt fuldt ud senest i 2058. Under antagelse af fuld udbetaling af ikketilbagebetalingspligtig støtte inden for rammerne af NextGenerationEU og lineære tilbagebetalinger samt på grundlag af de aktuelle renteprognoser kan der i den næste flerårige finansielle ramme være behov for **ca. 25-30 mia. EUR om året til at tilbagebetale hovedstolen og renterne af NextGenerationEU-gælden. Det svarer til næsten 20 % af det nuværende årlige budget.** Dette svarer desuden til det dobbelte af det årlige budget for Horisont Europa og det dobbelte af det samlede budget for sikkerhed og forsvar i det nuværende flerårige budget for hele perioden på syv år. Selv om der stadig tilvejebringes midler, og renteniveauet ændrer sig, vil tilbagebetalinger inden for rammerne af NextGenerationEU i alle scenarier kræve en betydelig finansiering i fremtiden.

Derfor nåede Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen i den interinstitutionelle aftale af 16. december 2020⁴⁶ til enighed om en køreplan for indførelse af nye egne indtægter. Kommissionen har opfyldt sine forpligtelser: i 2021 blev der fremlagt en omfattende pakke om næste generation af egne indtægter, som i 2023 blev tilpasset forud for tidsplanen. Denne pakke omfatter reviderede forslag om emissionshandelssystemet og CO²-grænsetilpasningsmekanismen og egne indtægter baseret på overskud hos virksomhederne i erhvervssektoren. Kommissionen har også foreslået egne indtægter baseret på søjle 1 i OECD/G20-aftalen om reformen af den internationale skatteramme.

Kommissionen opfordrer Rådet til snarest at genoptage arbejdet med henblik på nye egne indtægter i overensstemmelse med den interinstitutionelle aftale fra 2020 og Budapesterklæringen om den nye aftale om europæisk konkurrenceevne⁴⁷.

⁴⁶ Interinstitutionel aftale om budgetdisciplin, om samarbejde på budgetområdet og om forsvarlig økonomisk forvaltning samt om nye egne indtægter, herunder en køreplan hen imod indførelse af nye egne indtægter (EUT L 433 I af 22.12.2020, s. 28).

⁴⁷ <https://www.consilium.europa.eu/da/press/press-releases/2024/11/08/the-budapest-declaration/>.

5. AT FORTSÆTTE SOM HIDTIL ER IKKE EN MULIGHED

Europa befinder sig i en æra præget af gennemgribende forandringer, hvad angår vores samfund og sikkerhed, vores økonomi og vores planet. Disse forandringer foregår i et tempo, som skaber udfordringer, der kun kan overvindes gennem en fælles indsats i et forenet Europa. Det er absolut nødvendigt, at det næste EU-budget kommer til at spille en central rolle med hensyn til at fremme EU's bæredygtige velstand og styrke forsvar og sikkerhed, EU's konkurrenceevne og den sociale og territoriale samhørighed samt at støtte EU på vejen mod at blive det første klimaneutrale kontinent i verden. EU-budgettet skal fortsat bidrage til at forbedre livskvaliteten og eksistensgrundlaget for borgere, landbrugere, forskere, virksomheder og regioner i og uden for Europa. Det skal sikre EU's velstand, konkurrenceevne, suverænitet, sikkerhed, modstandsdygtighed, beredskab og globale indflydelse og samtidig opretholde de højeste standarder for retsstatsprincippet og demokratiske værdier. EU-budgettet støtter alle disse prioriteter og kræver en samlet indsats fra alle institutioner og interessenter.

I betragtning af de politiske og budgetmæssige udfordringer, der drøftes i denne meddelelse, er status quo ikke en mulighed, hvis EU-budgettet skal nå disse mål⁴⁸. I det næste langsigtede budget skal der tages fat på de eksisterende vanskeligheder og svagheder og den eksisterende manglende fleksibilitet, og effekten af hver eneste udbetalte euro skal maksimeres, samtidig med at fokus fastholdes på de europæiske prioriteter og mål, hvor der er størst behov for en indsats på EU-plan. I en ny tilgang til et moderne EU-budget bør følgende stå i centrum:

- En plan for hvert land med centrale reformer og investeringer med fokus på vores fælles prioriteter, herunder fremme af økonomisk, social og territorial samhørighed. En styrket samhørigheds- og vækstpolitik med regionerne i centrum skal udformes og gennemføres i partnerskab med nationale, regionale og lokale myndigheder
- En Europæisk Fond for Konkurrenceevne skal oprette en investeringskapacitet, der skal støtte strategiske sektorer og teknologier, der er afgørende for EU's konkurrenceevne, herunder forskning og innovation, og vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse. Fondens omfattende arkitektur vil gøre det muligt at følge europæiske projekter gennem hele investeringsforløbet, fra forskning til opskalering, industriel anvendelse og fremstilling. Den vil også bidrage til at mobilisere private investeringer og nedbringe risiciene i forbindelse hermed
- En revision af finansieringen af vores optræden udadtil, således at den bliver mere virkningsfuld og målrettet for vores partnere og i højere grad tilpasset vores strategiske interesser. Dette bør bidrage til en ny udenrigspolitik
- Stærke garantier til beskyttelse af retsstatsprincippet
- Styrkede og moderniserede indtægter, navnlig gennem nye egne indtægter, for at sikre en tilstrækkelig og bæredygtig finansiering af vores fælles prioriteter.

6. DE NÆSTE SKRIDT

Udformningen af det næste langsigtede EU-budget kræver en fælles analyse af de underliggende udfordringer og et tæt samarbejde med henblik på udarbejdelsen af Kommissionens forslag. Et stærkt og effektivt EU-budget er af fælles interesse. Forslaget til

⁴⁸ Budapesterklæringen om den nye aftale om europæisk konkurrenceevne, 8 November 2024.

den næste finansielle ramme vil derfor bygge på en bred høring med bidrag på både politisk og institutionelt niveau samt interessentniveau såvel som en aktiv inddragelse af borgerne.

En fortsat og struktureret dialog med medlemsstaternes repræsentanter på forskellige niveauer i hele Europa vil være afgørende for, "hvad" der skal finansieres, og "hvordan" vi skal finansiere vores fælles fremtid. På denne baggrund vil Kommissionen deltage på forskellige niveauer i en inklusiv proces som led i forberedelserne til den næste flerårige finansielle ramme.

En omfattende dialog med interessenterne vil støtte udarbejdelsen af EU's fremtidige budget. Dette inkluderer en række tematiske offentlige høringer, der iværksættes i dag som forberedelse til den næste generation af EU's udgiftsinstrumenter. Første skridt er oprettelsen af en medborgerplatform, og dernæst følger et borgerpanel om det fremtidige langsigtede budget, som vil blive gennemført fra marts til maj. På platformen vil borgerne blive opfordret til at deltage i debatten. Den årlige konference om budgettet i maj 2025 vil være en lejlighed til at samle de forskellige synspunkter i en inklusiv og åben debat som forberedelse til en ambitiøs finansiell ramme.

Europa-Parlamentet kommer til at spille en vigtig rolle ved udformningen af det næste langsigtede budget. Derfor ser Kommissionen frem til Europa-Parlamentets kommende initiativbetænkning. Inddragelse af og bidrag fra andre institutioner og organer såsom Den Europæiske Revisionsret, Regionsudvalget og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg samt gennemførelsespartnere vil også berige drøftelserne om udformningen af EU's fremtidige finanser.

På denne baggrund og for at afsætte den fornødne tid til meningsfulde høringer af forskellige interessenter har Kommissionen til hensigt at fremlægge den næste finansielle ramme i juli 2025. Med Kommissionens forslag sikres det, at den kommende pakke udgør et solidt grundlag for en hurtig og rettidig aftale om den næste finansielle ramme i god tid inden dens start i januar 2028.

Den næste flerårige finansielle ramme **skal skabe grundlaget for en stærkere og fremtidsorienteret Union.**